

37 020 VIII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2027

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld d.d. ...

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de staatssecretaris d.d. 22 september 2026 inzake de voorhang Subsidieregeling Brugfunctie 2027-2028 (Kamerstuk 37 020 VIII, nr. 6). Bij brief van ... heeft de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Hamstra

Adjunct-griffier van de commissie
Easton

Inhoud

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

- **Inbreng van de leden van de VVD-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PRO-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PVV-fractie**
- **Inbreng van de leden van de CDA-fractie**
- **Inbreng van de leden van de JA21-fractie**
- **Inbreng van de leden van de BBB-fractie**

II Reactie van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de Subsidieregeling Brugfunctie 2027-2028. Deze leden vinden het belangrijk dat leraren zich meer kunnen focussen op het onderwijzen van leerlingen en zij zien dat brugfunctionarissen hen in hun overige werkzaamheden ontlasten. Deze leden lezen dat er gewerkt wordt aan een structurelere manier van bekostigen van onder andere de brugfunctionaris en moedigen dat aan. Niettemin hebben zij nog enkele vragen over de voorliggende regeling.

De leden van de VVD-fractie vragen zich allereerst af of de staatssecretaris inzicht heeft in de effecten van de brugfunctie en daarmee in de resultaten van deze subsidieregeling. Is het concreet meetbaar dat de brugfunctie leidt tot minder taken voor leraren? Deze leden weten dat er eerder een tussenrapportage is verschenen, maar dat deze alleen inzicht geeft in de ervaren opbrengsten. Welke gegevens verzamelt de staatssecretaris om de subsidieregeling te evalueren? Kan de staatssecretaris voor de besluitvorming over de nieuwe bekostigingsregeling met de Kamer delen wat de concrete effecten waren en zijn van voorliggende, maar ook voorgaande subsidieregelingen?

De leden van de VVD-fractie steunen het beperken van en snoeien in onnodige administratie en de lasten die daaruit voortvloeien. Deze leden weten dat veel brugfunctionarissen hun functie combineren met andere verantwoordelijkheden op school. Om die reden vragen deze leden de staatssecretaris hoe er voldoende inzicht gekregen kan worden in de daadwerkelijke inzet voor de brugfunctie en op welke manier daar rekening mee wordt gehouden in de subsidieverstrekking.

Tot slot lezen de leden van de VVD-fractie dat er bij overvraging van het subsidieplafond voor het speciaal onderwijs een rangschikking wordt gemaakt op basis van het aandeel leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Deze leden vragen de staatssecretaris waarom er geen gebruik wordt gemaakt van de CBS-onderwijsachterstandsscores zoals bij de overige schoolcategorieën.

Inbreng van de leden van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderhavige subsidieregeling. Deze leden zien met lede ogen aan dat in een welvarend land als Nederland kinderen in armoede opgroeien, maar hopen vurig dat deze kinderen tenminste op school kansen krijgen om zich zo te ontwikkelen dat hun eventuele kinderen later niet automatisch ook in armoede hoeven op te groeien. Dit was ook de reden waarom de Kamer in 2022 de motie van het lid De Hoop heeft aangenomen die de regering vroeg om het toenmalige initiatief van de gemeente Zaanstad om brugfunctionarissen in te zetten, te verbreden.¹ Zulke brugfunctionarissen kunnen immers de verbinding vormen tussen de kinderen, de school en dienstverlening van gemeenten, zoals jeugdzorg en armoedebestrijding. Zo kunnen zij deze kinderen ondersteunen in hun ontwikkeling en welzijn en daarmee ook leraren ontzorgen, die hun handen toch al vol hebben met het aanbieden van goed onderwijs. Niet op alle scholen wordt nu de naam ‘brugfunctionaris’ voor dit waardevolle werk gebruikt. Kan de staatssecretaris toelichten op hoeveel scholen voor basis-, voortgezet, speciaal en praktijkonderwijs er op dit moment – al dan niet onder die naam – brugfunctionarissen werkzaam zijn?

De onderhavige regeling is bedoeld om scholen of vestigingen in 2027 en 2028 te blijven ondersteunen bij de inzet van een brugfunctie. Er wordt tegelijkertijd gewerkt aan een wetsvoorstel om middelen voor de brugfunctie vanaf 2029 te borgen in een aanvullende

¹ Kamerstuk 36 200 VIII, nr. 93.

bekostigingsregeling, die dan tevens betrekking heeft op de programma's School en Omgeving en Schoolmaaltijden. De leden van de PRO-fractie beseffen dat omstandigheden waaronder kinderen opgroeien en leren sterk verschillen per wijk, school en gemeente. Wat in een stedelijke omgeving effectief is, hoeft niet per se even goed te werken in een dorp of een andere lokale context. Dit maakt lokaal overleg tussen gemeente en scholen noodzakelijk om deze gezamenlijk te laten bepalen welke interventies en voorzieningen het beste aansluiten bij de lokale situatie. Een landelijke norm kan duidelijkheid geven over de noodzaak van samenwerking, maar de concrete invulling daarvan hoort zoveel mogelijk lokaal te worden bepaald. Wordt de inzet van de middelen straks onderdeel van de afspraken die gemeenten en onderwijs met elkaar maken op grond van artikel 161 van de Wet op het primair onderwijs en van artikel 3.42 van de Wet voortgezet onderwijs 2020? Dan ontstaat er namelijk een duidelijke verbinding met bestaande werkwijzen, waaronder de regeling rond brugfunctionarissen. Waar men al op deze wijze samenwerkt, betekent dit geen fundamentele koerswijziging. Wel wordt dan duidelijker vastgelegd dat samenwerking tussen onderwijs en gemeente bij dit onderwerp niet afhankelijk is van de vraag of partijen daar lokaal toevallig voor kiezen. Samenwerking wordt daarmee het uitgangspunt, zonder dat de wet voorschrijft hoe die samenwerking er precies uit moet zien.

Voor leerlingen met een lichamelijke, verstandelijke of meervoudige beperking en voor kinderen en jongeren die vanwege gedragsmatige of andere problematiek extra ondersteuning nodig hebben, kunnen de omstandigheden en ondersteuningsvragen wezenlijk anders zijn dan voor de gemiddelde leerling. Een aanpak die in algemene zin effectief is, sluit daarom niet automatisch aan bij hun behoeften. Kan de staatssecretaris toelichten in hoeverre de onderhavige subsidieregeling daadwerkelijk mogelijkheden biedt tot maatwerk wanneer de situatie van de betrokken leerlingen daarom vraagt?

Voor de periode van 1 augustus 2027 tot en met 31 december 2028 komt een bedrag van ruim € 88 miljoen beschikbaar en het streven is om met deze middelen minimaal 15 procent van de scholen in staat te stellen om een brugfunctie aan te stellen of te behouden. Kan de staatssecretaris nader toelichten welke overwegingen ten grondslag liggen aan de verdeling tussen 956 vestigingen in het basisonderwijs, 42 in het speciaal basisonderwijs, 92 in het (voortgezet) speciaal onderwijs, 83 in het voortgezet onderwijs en 72 in het praktijkonderwijs?

De onderhavige subsidieregeling is niet van toepassing op scholen in Caribisch Nederland. Artikel 12, dat dit bepaalt, komt echter niet aan bod bij de artikelsgewijze toelichting. Nu hanteert de landelijke overheid sinds 2019 voor de ontwikkeling wet- en regelgeving het principe 'pas toe of leg uit'. Kan de staatssecretaris uitleggen waarom de onderhavige regeling niet zomaar ook kan gelden in Caribisch Nederland?

Inbreng van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de Kamerbrief onder de voorhang Subsidieregeling Brugfunctie 2027-2028, de bijbehorende subsidieregeling met toelichting en

de beslisnota. Deze leden hebben nog enkele vragen om tot een zorgvuldige afweging te kunnen komen.

De leden van de PVV constateren dat in het rapport ‘De brugfunctie in beeld tussenrapportage 2026’ van Oberon, het Kohnstamm Instituut en Universiteit Twente staat dat tien procent van de leraren naast hun vak als leraar de functie van brugfunctionaris bekleedt.² Deze leden zijn van mening dat een brugfunctionaris de leraar juist moet ontlasten. Wat gaat de staatssecretaris doen om de leraar alsnog te ontlasten?

De leden van de PVV-fractie constateren in datzelfde tussenrapport staat dat 79 procent van de brugfunctionarissen aangeven dat ze ondersteuning bij de opvoeding geven. Zijn deze taken al belegd bij de jeugdzorg? Zo ja, wat de staatssecretaris doen om deze dubbelingen tegen te gaan? Kan de staatssecretaris aangeven of het de bedoeling is dat de brugfunctionaris taken van de jeugdhulp overneemt?

In de tussenrapportage lezen de leden van de PVV-fractie dat er in het speciaal basisonderwijs, het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs een brugfunctionaris is aangesteld. Op deze scholen horen wat deze leden betreft standaard alle disciplines die ouder en kind kunnen helpen aanwezig te zijn. Deze leden willen weten of er door de brugfunctionaris sprake is van een overlap met wat de scholen aan ondersteuning voor ouders en leerlingen aanbieden.

De leden van de PVV-fractie constateren dat in het tussenrapport staat dat de brugfunctionarissen expliciet aandacht moeten hebben voor ouders die de Nederlandse taal niet machtig zijn. Deelt de staatssecretaris de mening van deze leden dat deze groep mensen de taal moet gaan leren? Zo ja, waarom wordt de brugfunctionaris belast om informatie in andere talen te kunnen aanbieden?

Op de website van Kohnstamm Instituut staat dat in de zomer 2027 de eindevaluatie komt.³ Is de staatssecretaris bereid om te wachten met het verstrekken van subsidie totdat de uitkomsten van de eindevaluatie bekend zijn en met de Kamer zijn besproken? Zo nee, waarom niet?

Kan de staatssecretaris concrete gegevens aanleveren over de doelmatigheid van de verstrekte subsidies? Zo ja, kan de staatssecretaris deze gegevens binnen veertien dagen delen met de Kamer?

De leden van de PVV-fractie constateren dat bij de toewijzing van de subsidie voor het speciaal basisonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs een rangschikking plaatsvindt waarbij scholen met een hoger aandeel leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond voorrang krijgt. Waarom kiest de staatssecretaris enkel voor de culturele

² Oberon, juni 2026, De brugfunctie in beeld: Monitoronderzoek naar de inzet van brugfunctionarissen (<https://www.oberon.eu/media/1a3bzn4h/de-brugfunctie-in-beeld-tussenrapportage-2026.pdf>).

³ Kohnstamm Instituut, 26 november 2024, De brugfunctie in beeld (<https://kohnstamminstituut.nl/de-brugfunctie-in-beeld/>).

achtergrond als criterium en niet voor bijvoorbeeld de sociaaleconomische achterstand en ondersteuningsbehoefte van ouders en leerlingen? Kan de staatssecretaris uitleggen waarom een school die veel leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond heeft, hoger op de ranglijst kan eindigen dan een school met voornamelijk Nederlandse leerlingen die opgroeien in armoede of in andere kwetsbare omstandigheden? Kan de staatssecretaris aangeven waarom zij dit een eerlijke verdeling vindt? Welke argumenten heeft de staatssecretaris om een niet-Nederlandse culturele achtergrond als indicator te gebruiken? Is de staatssecretaris bereid om het criterium van niet-Nederlandse culturele achtergrond te vervangen door een objectieve beoordeling van de daadwerkelijke ondersteuningsbehoefte?

De leden van de PVV-fractie zien de beantwoording van de vragen met belangstelling tegemoet en verzoeken de staatssecretaris deze vragen volledig, afzonderlijk en zorgvuldig te beantwoorden.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie maken graag van de gelegenheid gebruik om aanvullende vragen te stellen over de voorhang Subsidieregeling Brugfunctie 2027-2028.

In totaal is ruim € 88 miljoen beschikbaar. De middelen worden verdeeld over afzonderlijke subsidieplafonds voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het primair en voorgezet speciaal onderwijs, en het praktijkonderwijs. Hiermee worden in totaal 1.245 scholen bereikt, dat is 15 procent per sector. De leden van de CDA-fractie vragen zich af of dit ook betekent dat dit bij de 15 procent van de scholen terecht komt waar deze middelen het hardst nodig zijn.

Kan de staatssecretaris kort toelichten in hoeverre of waar de recent gepubliceerde onderwijsachterstandsindicatoren op verschillen ten overstaand van de vorige onderwijsachterstandsindicatoren? Hoeveel nieuwe scholen denkt de staatssecretaris met deze regeling te bereiken in vergelijking met de vorige subsidieregeling? Hoeveel scholen komen niet meer in aanmerking voor deze subsidieregeling omdat er gebruik wordt gemaakt van recent gepubliceerde onderwijsachterstandsindicatoren? Is er sprake van een afbouw- of overgangsregeling voor deze scholen? Zo ja, hoe werkt deze regeling? Zo nee, waarom is er geen regeling?

Inbreng van de leden van de JA21-fractie

De leden van de JA21-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de subsidieregeling Brugfunctie 2027-2028. Deze leden hebben hierover nog enkele opmerkingen en enkele vragen.

De leden van de JA21-fractie hebben in algemene zin enkele vragen over het inzetten van brugfunctionaris. Wanneer scholen een laagdrempelig loket openen voor de schuldhulpverlening, of een andere instantie, dreigt de grens tussen onderwijs, welzijnswerk en jeugdzorg diffuus te worden, zo vrezen deze leden. Wat is de precieze rol van deze functionaris? In hoeverre bestaat het risico dat de brugfunctionaris vooral de taak heeft om

door te verwijzen naar andere zorgprofessionals bij gemeenten en andere instellingen? In hoeverre wordt deze rol niet vervuld door andere professionals, en zo nee, waarom niet?

De werkzaamheden van de brugfunctionaris of brugfunctie worden volgens de algemene toelichting ook verricht door andere functionarissen, zoals de schoolmaatschappelijk werker, de gezinscoach of functionarissen in een schoolzorgteam of wijkteam. Hoe verhouden het werk van de brugfunctionaris zich tot het takenpakket van deze andere functionarissen?

Klopt het dat gemeenten op grond van bijvoorbeeld de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning al verantwoordelijk zijn voor het bieden van ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen, onder meer via wijkteams en het Centrum voor Jeugd en Gezin?

De positieve evaluaties waarmee wordt geschermd, zijn mogelijk te rooskleurig door zelfselectiebias. Klopt het dat het onderzoek zich richt op scholen die zich vrijwillig hebben aangemeld voor de subsidieregeling? In hoeverre vreest de staatssecretaris dat een soort tunnelvisie is ontstaan: omdat de bedoelingen goed zijn, worden er positieve effecten gevonden en is er eigenlijk maar één conclusie mogelijk: de subsidie moet een structurele bekostiging worden. Hoe groot acht de staatssecretaris de kans dat dit effect optreedt?

Welke aanwijzingen zijn er dat door de brugfunctionaris de leerprestaties stijgen, de schooluitval daalt of dat gezinnen uit de schulden komen? Waarom is niet duidelijker gekeken naar concrete resultaten? Klopt het dat leraren alleen is gevraagd of zij tevreden zijn met de brugfunctionaris? Hoe waardevol acht de staatssecretaris tegen deze achtergrond het onderzoek dat is verricht door Oberon, het Kohnstamm Instituut en Universiteit Twente?⁴

Ten aanzien van het beleid voor de schoolmaaltijden, die volgens de plannen vanaf 1 januari 2029 met de brugfunctie en het programma School en Omgeving (brede/verrijkte schooldag) worden samengevoegd en omgezet in één structurele, vaste aanvullende bekostiging voor scholen, vragen de leden van de JA21-fractie zich af of de staatssecretaris mogelijke negatieve neveneffecten ziet. Bijvoorbeeld dat het de bereidheid van ouders om zelf hun verantwoordelijkheid te nemen niet doet toenemen, maar afnemen, en dat lokale en kleinschalige initiatieven mogelijk minder kans krijgen.

De leden van de JA21-fractie vragen zich af of er in het licht van het probleem van de dalende leerprestaties een afweging heeft plaats gevonden om de aanzienlijke hoeveelheid middelen die gemoeid zijn met de subsidieregeling voor de brugfunctionaris te besteden aan het onderwijs zelf, aan bijvoorbeeld kleinere klassen.

Momenteel wordt gewerkt aan de structurele bekostigingsregeling Gelijke Leer- en Ontwikkelvoorwaarden, zodat scholen met veel achterstandsleerlingen vanaf 2029 aanvullende bekostiging ontvangen voor onder andere de brugfunctionaris. Met de voorliggende regeling wordt de periode tot deze aanvullende bekostigingsregeling overbrugd. Het voornemen om van de subsidie een vaste uitgave te maken roept de vraag op of de

⁴ Zie voetnoot 2.

middelen voor de aanpak van armoede, schulden en gezinsproblematiek – het terrein van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en gemeenten – structureel uit de OCW-begroting worden gehaald. In hoeverre dragen gemeenten hier aan bij?

Inbreng van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de voorhang van de Subsidieregeling Brugfunctie 2027-2028. Deze leden waarderen de inzet om scholen te ondersteunen bij het versterken van de verbinding tussen school, ouders en hulpverlening. De leden hebben op dit moment geen nadere vragen over de voorliggende regeling.

II Reactie van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap